

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Václavem Trajerem v právní věci

žalobce: U. O., narozený „X“, státní příslušnost Mongolsko,
bytem „X“,

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky,
sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 6. 2019, č. j. OAM-379/ZA-ZA11-HA08-2018, e. č. „X“,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, Odboru azylové a migrační politiky, ze dne 20. 6. 2019, č. j. OAM-379/ZA-ZA11-HA08-2018, e. č. „X“, se **pro vady řízení zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. V řízení o žalobě a kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 1. 6. 2020, č. j. 42 Az 6/2019-28, je **žalovaný povinen** uhradit žalobci náhradu nákladů řízení **ve výši 8 285 Kč** do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 6. 2019, č. j. OAM-379/ZA-ZA11-HA08-2018, e. č. „X“, jímž bylo ve věci žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany rozhodnuto tak, že se žalobci podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)

pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), mezinárodní ochrana neuděluje, neboť pro vyhovění žádosti nebyly splněny zákonné předpoklady.

Žaloba

2. Žalobce v žalobě uvedl, že žalovaný nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu ve smyslu § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), čímž porušil § 3 správního řádu; neopatřil si dostatek podkladů pro vydání rozhodnutí a nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, čímž porušil § 50 odst. 2 a odst. 3 správního řádu; nepřihlédl pečlivě ke všemu, co v průběhu řízení vyšlo najevo, čímž porušil § 50 odst. 4 správního řádu; v odůvodnění napadeného rozhodnutí dostatečně neuvedl, jakými úvahami byl veden při vyhodnocení podkladů a výkladu ustanovení zákona o azylu, čímž porušil § 68 odst. 3 správního řádu. Rovněž porušil § 14a zákona o azylu, neboť žalobci v případě návratu do země původu hrozí nebezpečí vážné újmy. Konkrétně žalobce uvedl, že se nemůže vrátit do Mongolska, neboť by byl uvězněn za trestný čin, který nespáchal. Objasnil, že na oslavě jeho narozenin v roce 2014 došlo k incidentu, kdy dva jeho kamarádi napadli jiného člověka. Sám se útoku neúčastnil, na policii podal výpověď, ale přesto s ním bylo zahájeno trestní stíhání. V Mongolsku jsou podle žalobce státní úřady a policie zkorumpované, nemá v ně důvěru. V této době si současně vyřizoval vízum do České republiky, které mu bylo uděleno, a tak odjel, aby se vyhnul trestnímu stíhání. Trval na tom, že žalovaný nevzal vůbec v úvahu, že ačkoliv mongolský právní řád zaručuje ochranu před protiprávním jednáním, realita je jiná. V této souvislosti žalobce odkázal na zprávu o stavu lidských práv 2018 – Mongolsko (dostupnou na <https://www.ecoi.net/en/document/2004251.html>), ze které vyplývá, že státní orgány opakovaně vyhrožovaly rodinám zadržených, nebo je umisťovaly do detenčních zařízení vzdálených od jejich rodin, aby tím ztížily kontakt s rodinou a omezily přístup k právnímu poradenství. Účelem bylo vynutit přiznání nebo zadržené zastrašit. Dále je ve zprávě uvedeno, že neziskové organizace čelí překážkám při shromažďování důkazů o mučení a hrubém zacházení, a to tím, že kamery, které mají monitorovat výslechy, bývají v době výslechu nefunkční. Žalobce dále odkázal na zprávu Amnesty International 2017/2018 o stavu lidských práv – Mongolsko (dostupnou na <https://amnesty.org/en/countries/asia-and-the-pacific/mongolia/report-mongolia/>), v níž je uvedeno, že v souvislosti s absencí nezávislého vyšetřovacího mechanismu v Mongolsku, pokračuje mučení a další špatné zacházení se zadrženými bez řádného potrestání pachatelů a toto zacházení není často vůbec zaznamenáno. Trval na tom, že žalovaný si mohl tyto informace opatřit, avšak neučinil tak.
3. Žalobce se obával, že v případě návratu do země původu mu hrozí nelidské či ponižující zacházení včetně opakovaného vydírání, fyzických útoků či zabití, čímž naplnil nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Připomněl, že k definici mučení existuje rozsáhlá judikatura Evropského soudu pro lidská práva, a že čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod by měl být vodítkem pro interpretaci § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Trval na tom, že žalovaný ani nashromážděné obecné zprávy o stavu lidských práv v Mongolsku nedal do souvislosti s hrozbou uvěznění žalobce, a touto skutečností se nezabýval ani při úvaze o udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. O stavu trestního stíhání se snažil informovat, takže ví, že jeden z pachatelů, byl již odsouzen. Již není v kontaktu s člověkem, který měl za úplatu jeho trestní stíhání urovnat. Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Ohradil se proti domněnce žalovaného, že pokud by otázka jeho trestního stíhání nebyla vyřešena, tak by již v roce 2015 projevil svůj zájem o udělení mezinárodní ochrany. Předtím o možnosti požádat o mezinárodní ochranu nevěděl a podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2019, č. j. 8 Azs 27/2019-52, mu nemůže být přičítáno k tíži, že o mezinárodní ochranu požádal až po té, co mu nebyly přiznány jiné tituly k pobytu na území České republiky.

Vyjádření žalovaného k žalobě

4. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě uvedl, že popírá oprávněnost námitek, neboť neprokazují, že by žalovaný během svého jednání porušil některé ustanovení správního řádu nebo zákona o azylu. Žalovaný trval na správnosti napadeného rozhodnutí, poněvadž dle jeho názoru zjistil skutečný stav věci, který posoudil ve všech souvislostech a zabýval se všemi skutečnostmi, které vyšly v průběhu správního řízení najevo. V průběhu řízení bylo objasněno, že žalobce žádá o udělení mezinárodní ochrany z důvodu legalizace jeho pobytu na území České republiky a návrat odmítá z důvodu trestního řízení ve věci skupinového ublížení na zdraví, které dle svého tvrzení nespáchal. Žalovaný připomněl výpověď žalobce ohledně trestního stíhání a trval na tom, že situace žalobce v Mongolsku ohledně trestního stíhání byla vyřešena. Žalovaný se domnívá, že žádost o mezinárodní ochranu byla ze strany žalobce podána účelově s cílem legalizace pobytu na území České republiky, neboť obdržel výjezdní příkaz. Závěrem uvedl, že použité informace byly aktuální a vyvážené, žalobce s nimi byl seznámen a žádné námítky proti nim nevznikly. S ohledem na výše uvedené proto žalovaný navrhl, aby soud žalobu v plném rozsahu zamítl.

Posouzení věci soudem

5. O žalobě rozhodl soud v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 věty druhé zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), bez jednání, neboť žalobce ani žalovaný nevyjádřili do dvou týdnů od doručení výzvy svůj nesouhlas s takovým projednáním, takže se má za to, že souhlas udělili, když byli o tomto následku ve výzvě jim doručené výslovně poučeni.
6. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z ní vyplývá, že soud přezkoumává rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během patnáctidenní lhůty ode dne doručení napadeného rozhodnutí, jak stanovuje § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. a § 32 odst. 1 zákona o azylu. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení odůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud z úřední povinnosti přihlídnout toliko k takovým vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají jeho nicotnost podle ustanovení § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky v projednávané věci nebyly zjištěny.
7. Ze správního spisu postoupeného žalovaným soud zjistil tyto podstatné skutečnosti. Dne 19. 4. 2019 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany. V poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu žalobce dne 25. 4. 2019 uvedl, že je ateista, nikdy nebyl členem žádné politické strany, jen se jednou účastnil jako dobrovolník volební kampaně Demokratické strany Mongolska, jinak se politicky neangažoval, je zdravý, ale poslední dobou trpí žaludečními potížemi, léky však neužívá. Jako důvod žádosti o udělení

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

mezinárodní ochrany uvedl, že chce žít se svojí přítelkyní, která je těhotná. Jiné důvody nemá. Přítelkyně je rovněž z Mongolska. V protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 25. 4. 2019 žalobce doplnil, že důvodem jeho odjezdu z Mongolska bylo, že dne 25. 9. 2014 slavil narozeniny a jeho dva kamarádi napadli jiného člověka. Sám se útoku neúčastnil, neboť byl moc opilý. Jeho kamarádi nevypovídali, že se napadení neúčastnil. Jako spoluviník byl tedy obviněn. Obdržel oznámení o zahájení trestního stíhání. Za trestný čin jim hrozilo 2 až 11 let. Sestra jeho kamaráda mu volala, že jejímu bratrovi uložili trest odnětí svobody ve výši 30 měsíců. O druhém kamarádovi nic neví. S vyřizováním víza neměl žádné potíže, a když se dostal do České republiky, kontaktoval svého bývalého spolužáka, který má kontakty na mongolskou policii, a dal mu doklady a peníze na podplacení policie. Zda došlo k zastavení trestního stíhání, neví. Do České republiky přicestoval za lepšími životními podmínkami. K ukončení jeho pobytového oprávnění došlo tím, že mu v lednu 2019 zavolali, že je problém s jeho žádostí a že se má osobně dostavit na OAMP, nesehnal tlumočníka, a proto tam přišel až v únoru 2019. Na místě ho zadrželi policisté, sdělili mu, že na území České republiky pobývá nelegálně, a proto musí do 20. 4. 2019 opustit území České republiky. Rozhodnutí o vycestování nerespektoval, neboť jeho přítelkyně je těhotná. Bylo by rovněž obtížné vycestovat zpět do Mongolska a pak zpět do České republiky. Vycestování do Mongolska by podle žalobce bylo možné, pokud by jeho přítelkyně nebyla těhotná. Přítelkyně by s ním neodcestovala.

8. Ze spisového materiálu rovněž vyplynulo, že si žalovaný před rozhodnutím ve věci obstaral informaci OAMP o bezpečnostní a politické situaci v zemi – Mongolsko, stav k březnu 2019, informaci OAMP o hodnocení Mongolska jako bezpečné země původu, přičemž v těchto informacích byly uvedeny zdroje, z nichž vycházely, včetně zprávy Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických ze dne 13. 3. 2019, zprávy Amnesty International za rok 2017/2018 – Stav lidských práv ve světě – Mongolsko, zprávy Freedom House, Svoboda ve světě 2018 – Mongolsko a zprávy Freedom House, Svoboda ve světě 2019 – Mongolsko, a dalších.
9. V předmětné věci již jednou zdejší soud rozhodoval, a to rozsudkem ze dne 1. 6. 2020, č. j. 42 Az 6/2019-28. Tímto rozsudkem zdejší soud žalobou zamítl s tím, že námitky žalobce neshledal důvodnými. Proti tomuto rozsudku podal žalobce včasnou kasační stížnost. O této kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 21. 12. 2020, č. j. 8 Azs 60/2020-47, kterým výše uvedený rozsudek zdejšího soudu zrušil. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem byl nepřezkoumatelný, neboť se řádně nevypořádal s námitkami žalobce ve vztahu k doplňkové ochraně, které se týkaly jeho obav z hrozby vážné újmy v souvislosti se systémovými nedostatky a porušováním lidských práv v Mongolsku v rámci trestního řízení. Závěry Nejvyššího správního soudu je zdejší soud v souladu s § 110 odst. 4 vázán a plně je respektuje.
10. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

11. Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
12. Žalobce ve své žalobě zejména poukazoval na skutečnost, že v Mongolsku je trestně stíhán a v této skutečnosti spatřoval základ obav, že v rámci trestního stíhání by mohl být vystaven nespravedlivému procesu, mučení a zastrahování za účelem získání přiznání. K tomuto žalovaný konstatoval, že nebylo zjištěno, že by se trestní řízení ve vztahu k žalobci vymykalo obvyklým standardům země původu a docházelo již v minulosti k nějakým excesům vůči osobě žalobce. Dále žalovaný konstatoval, že má za to, že situace žalobce již byla vyřešena s ohledem na dobu, která uplynula od příchodu žalobce na území České republiky (žalobce zde pobývá od roku 2015). Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí konstatoval, že *„jmenovaný svůj příběh o trestním stíhání využil účelově v situaci, kdy chtěl správní orgán přesvědčit o svém trestním stíhání jako důvodu azylově relevantnímu, přičemž ale nezohlednil časový odstup od celé kauzy, když tento je v jeho případě naprosto zásadní“*.
13. Na tomto místě musí soud poukázat na judikaturu Nejvyššího správního soudu, na kterou odkázal Nejvyšší správní soud i v rozsudku, kterým zrušil prvotní rozhodnutí zdejšího soudu ve věci. V rozsudku ze dne 21. 4. 2016, č. j. 1 Azs 36/2016-34, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že v Mongolsku dochází v rámci trestního stíhání k mučení a donucování podezřelých k přiznání a takové jednání může dosahovat intenzity pronásledování i intenzity vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Na tento rozsudek pak navázal Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 23. 8. 2018, č. j. 1 Azs 137/2018-50, kde uvedl, že v Mongolsku policie uplatňuje nepřiměřenou sílu a mučení, zejména za účelem získání přiznání. Vyskytují se nátlak a výhrůžky zahájením vyšetřování rodinných příslušníků v případě neposkytnutí přiznání. V rámci snah o vynucení přiznání či zastrahení jsou zadrženi převáženi na různá místa nebo do vazebních věznic daleko od domova. Nefungují mechanismy, které by pohnaly osoby odpovědné za toto jednání k odpovědnosti. Správní orgány se nezabývají stížnostmi na psychické mučení. Soudní stíhání takových trestných činů je spíše výjimečné. K těmto závěrům Nejvyšší správní soud ve výše zmíněném rozsudku ze dne 21. 12. 2020, č. j. 8 Azs 60/2020-47, uvedl, že zjištěné nedostatky jsou spjaté se systémem jako celkem a dopadají bez rozdílu na všechny vězně či trestně stíhané osoby. Žalobce je tedy osobou, u které je přítomno reálné nebezpečí újmy, které z těchto nedostatků vyplývá.
14. Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí dospěl k závěru, že s ohledem na dobu, která uplynula od zahájení trestního stíhání žalobce, je již celá záležitost týkající se trestního stíhání vyřešena, a to aniž by jakkoli svůj závěr odůvodnil například během promlčecích lhůt apod. V této skutečnosti spatřuje soud vadu řízení spočívající v nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.
15. S přihlédnutím k výše uvedené judikatuře předestřené v dané věci Nejvyšším správním soudem a k tvrzením žalobce dospěl soud zároveň k závěru, že žalovaný v rámci správního řízení měl řádně zhodnotit situaci v zemi původu a posoudit podmínky, za kterých jsou v Mongolsku vedena trestní řízení, a zohlednit případné systémové nedostatky při posuzování otázky udělení doplňkové ochrany žalobci. Za účelem zhodnocení těchto

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

otázek si měl žalovaný opatřit příslušné podklady. Situaci týkající se osob, proti kterým je vedeno trestní řízení v Mongolsku se žádný z podkladů, na základě kterých žalovaný v dané věci rozhodoval, výslovně nezabýval. Ve skutečnosti, že žalovaný rozhodoval bez dostatečných podkladů, spatřuje soud vadu řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutkový stav, který vzal žalovaný za základ rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění.

16. S ohledem na výše uvedené zdejší soud napadené rozhodnutí žalovaného pro vady řízení podle § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V něm je žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
17. Vzhledem k tomu, že žalobce měl ve věci plný úspěch, soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. a ustanovení § 110 odst. 3 s. ř. s. uložil žalovanému zaplatit mu do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení v celkové výši 8 285 Kč. Náhrada se skládá z částky 57 Kč za poštovné v řízení před Krajským soudem v Ústí nad Labem, z částky 6 200 Kč za dva úkony právní služby zástupce žalobce Mgr. Vratislava Polky v rámci řízení o kasační stížnosti po 3 100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, (dále jen „advokátní tarif“) [převzetí a příprava zastoupení – § 11 odst. 1 písm. a); podání kasační stížnosti – § 11 odst. 1 písm. d)], z částky 600 Kč jako náhrady hotových výdajů advokáta [dva režijní paušály po 300 Kč podle § 13 odst. 1 a 3 advokátního tarifu], a z částky 1 428 Kč představující 21% DPH z výše uvedených částek kromě poštovného.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem dne 10. února 2021

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Mgr. Václav Trajer, v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)